

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 638/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], a 2. [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ], zastúpených URBÁNI & Partners s.r.o., Skuteckého 17, Banská Bystrica, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 11Co/17/2020-529 z 20. augusta 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 29. septembra 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietajú porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým rozsudkom krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie.
2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia boli žalobcami v konaní vedenom Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 20C/149/2016 o určenie neplatnosti právnych úkonov, v ktorom rozsudkom 7. septembra 2019 v spojení s dopĺňacím rozsudkom z 3. októbra 2019 súd žalobu sťažovateľov zamietol.
3. Sťažovatelia podali odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom č. k. 11Co/17/2020-529 z 20. augusta 2020 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.
4. Sťažovatelia podali proti tomuto rozsudku dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Namietli, že súd sa nedostatočne vypořiadal s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, preto zmena procesných predpisov, keď bol Občiansky súdny

poriadok nahradený Civilným sporovým poriadkom, nemôže spätne znamenať, že žaloba podaná dôvodne s vysvetlením a riadnym preukázaním naliehavého právneho záujmu sa podľa neskôr zmenenej právnej úpravy stane nedôvodnou. Uvedené považujú za porušenie princípu právnej istoty žalobcov, pre ktorých bola uvedená žaloba jediným možným právnym prostriedkom. V danom prípade podľa sťažovateľov ide o otázku, ktorá dosiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu bola riešená niekoľkokrát, preto považujú žalobu o neplatnosť právnych úkonov pri nadobúdaní nehnuteľností za ten prostriedok nápravy, ktorý súdy považujú za akceptovateľný aj z pohľadu účinkov zápisu práv v katastri nehnuteľností.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 2Cdo/78/2023 z 26. júna 2025 dovolanie sťažovateľov odmietol ako procesne neprípustné. Dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v jeho nosných dôvodoch nezáviselo od vyriešenia sťažovateľmi nastolenej otázky. Odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie na posudzovaní naliehavého právneho záujmu v spojení s § 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov. Naopak, nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcov na určenie neplatnosti v čase vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie založil na nevymáhateľnosti pohľadávky sťažovateľov z dôvodu oddĺženia žalovanej. Konštatoval, že dovolateľmi formulovaná dovolacia otázka nie je otázkou, ktorá by bola podstatná pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Vychádzajúc z uvedeného, dovolací súd vyhodnotil dovolanie ako neprípustné, a preto ho odmietol [§ 447 písm. f) CSP].

II.

Sťažnostná argumentácia

6. Zo sťažnostnej argumentácie sťažovateľov vyplýva, že podľa ich názoru bolo napadnutým rozhodnutím krajského súdu porušené ich právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Podstata ich námietok spočíva v presvedčení, že ich žaloba o určenie neplatnosti právnych úkonov bola prípustná, preto záver o nedostatku naliehavého právneho záujmu považujú za formalistický, arbitrárny a prekvapivý. Argumentujú tým, že v okolnostiach veci nemohli žalovať na plnenie, mohli žiadať len určenie neplatnosti právnych úkonov žalovanej, ktoré ich ako veriteľov s judikovanými pohľadávkami ukracovali. V prípade opätovného zápisu vlastníckeho práva žalovanej v katastri nehnuteľností by svoje judikované pohľadávky mohli uspokojiť v prebiehajúcej exekúcii.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

7. Podstatou sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivý proces sťažovateľov, ktoré videli v nesprávnom právnom posúdení prípustnosti ich žaloby z pohľadu existencie naliehavého právneho záujmu na určenie neplatnosti právnych úkonov, ktorým bolo disponované s majetkom žalovanej.

8. Ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem súdmi s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie.

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť zo strany krajského súdu nesprávnou interpretáciou právnej normy a následným nesprávnym právnym posúdením veci. Námietky obsiahnuté v ústavnej sťažnosti smerujúce proti rozsudku krajského súdu sú teda totožné s dovolacími námietkami, ktorými sa zaoberal už najvyšší súd pri skúmaní dovolania sťažovateľov.

10. Ak sťažovatelia uplatňujú v ústavnej sťažnosti vo svojej podstate podobné námietky, aké uplatnili aj v dovolaní, pričom oba tieto sťažovateľmi uplatnené právne prostriedky smerovali proti tomu istému rozhodnutiu odvolacieho súdu, bolo povinnosťou sťažovateľov učiniť predmetom ústavnoprávneho prieskumu rozhodnutie poslednej zainteresovanej inštancie všeobecnej sústavy súdov, t. j. rozhodnutie odvolacieho súdu.

11. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú.

12. Z koncepcie subsidiarity právomoci ústavného súdu možno okrem iného vyvodit' aj racionálnu požiadavku, aby sa rôzne články súdneho systému zaoberali spornými otázkami nastolenými stranami dotknutého konania až po tom, čo boli predmetom prieskumu na nižšej inštancii (určitou výnimkou sú vady, na ktoré súdy podľa právnej úpravy prihládajú *ex offico*). Úlohou sťažovateľa je teda riadne využiť prostriedky ochrany, ktoré mu poskytuje právna úprava, a v prípade nespokojnosti s jej výsledkom napadnúť ústavnou sťažnosťou posledný článok sústavy orgánov verejnej moci, ktorý o predmetnej otázke konal. V posudzovanej veci však sťažovatelia neatakujú záver najvyššieho súdu o neprípustnosti ich dovolania. Ich sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu, ktoré bolo (pravda, v mantineloch nimi uplatneného mimoriadneho opravného prostriedku) predmetom prieskumu vyššej súdnej inštancie. Rozhodnutie krajského súdu by potenciálne mohlo byť predmetom súdneho prieskumu zo strany ústavného súdu v prípade namietania vád, ktoré v dovolacom konaní nebolo možné uplatniť z dôvodu procesnej úpravy koncepcie dovolania (t. j. z dôvodu nemožnosti subsumpcie danej vady pod normované dovolacie dôvody). V posudzovanom prípade však o takúto situáciu nejde.

13. Za tejto situácie ústavný súd, súc viazaný rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti a rešpektujúc zásadu subsidiarity právomoci ústavného súdu, konštatuje, že ústavnú sťažnosť sťažovateľov

proti napadnutému rozsudku krajského súdu je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu